

Debatt i Nya Folkviljan om postrånet i Staffanstorp 1907

Carl Schröder, Albert Jensen, Albert Jensen, Erhard Griph, Vici, m.fl.

Innehåll

Klart besked i postrånshistorien.	3
Det rätta kampsinnet.	5
”Klart besked!”	6
Tryckeristyrelsen	7
Att störta detta samhälle	8
Våra Ungsocialistätare	9
Postrånet och anti-socialisterna.	10
”Klart besked!”	11
Tryckeristyrelsen:	13

Klart besked i postrånshistorien.

Carl Schröder

Nya Folkviljan nr 50, 13 april 1907.

Vi skulle icke alls befattat oss med att skrifva om postrånet vid Staffanstorp, och allra minst skynda den samhällsbevarande pressen till hjälp i dess beskärmsel, utom att beklaga det lidande som postiljon Almén förorsakades, ty vi äro fiender till den nuvarande samhällordningen och att stödja dess inträssen vore förräderi af oss, men då man nu från samhällsbevarande håll nödvändigt och gärna vill göra det till en politisk fråga, att utnyttjas i kampen mellan olika idériktningar, särskilt mot oss ungsocialister, så anse vi oss i viss mening uppfordrade att yttra oss och vi skola visst icke dra oss att lämna klart besked.

Vi proletärer veta ju allt för väl hurusom det är vi som dagligen bestjålas af öfverklassen, hurusom vi genom våra arbetsgifvare tvingas att arbeta likt slafvar utan att erhålla frukterna af vårt arbete, endast så mycket kastas åt oss att vi icke tvärt svälta ihjäl, allt under det att öfverklassen lefver i lyx och öfverflöd på vår bekostnad. Vi beteckna därför detta samhälle som ett tjufsamhälle och öfverklassens ägendom som tjufgods. Detta är nu vår uppfattning och den rubbas inte det minsta om man än så mycket framhölle för oss, att lagen icke anser det brottsligt att öfverklassen utplundrar arbetarne utan att den tvärtom genom straffbestämmelser vill skydda tjufgodset, ty vi veta ju också, att det är tjufvarna själfva som bestämt att dylik lag skall gälla. Detta har öfverklassen ännu makt till, men däremot kunna vi aldrig hvarken i tanke eller handling tvingas att hysa respekt för deras lagar, då vi så väl inse, att de äro till för att skydda öfverklassens inträssen mot arbetarne.

Den mängd olagliga stölder som begås utgöra sammantaget en obetydlighet mot de lagliga sådana, som öfverklassen gör sig skyldig till mot arbetarne; det är oss därför omöjligt att instämma i det förfärliga skrån som den samhällsbevarande pressen uppstämt med anledning af postrånet vid Staffanstorp, utan med tanke på hvad vi ofvan framhållit känna vi oss bra mycket mer benägna att svara: vet hut stortjufvar att skälla på småtjufvar!

Härmed ha vi icke afsett att uttala ett försvar för ifrågavarande postrån, utan endast velat framhålla huru illa det låter i våra öron när öfverklassens tidningar förhäfva sig öfver denna lilla stöld, men med god min tolerera att hela arbetarklassen systematiskt utplundras af arbetsgifvarna. Sådant hyckleri bör afslöjas och brännmärkas.

Att upphäfva den privata äganderätten, därpå går ju hela vår kamp ut eller som det kortare heter ”expropriera expropriatorerna”. Men att göra detta är enligt gällande lag stöld. m nu den privata äganderätten på ett ställe och under viss tid upphäfts, så kan det naturligtvis aldrig bli tal om att uttala något principiellt ogillande, men väl ett beklagande af att vi ännu icke lyckats att för alltid upphäfva densamma.

För att afskaffa privatkapitalismen fordras det att de bestulne uppträda enigt och samfällt, men äfven om vi nu tro att så är enda rätta sättet, så finns väl ingen rimlig anledning för att sätta oss till doms öfver de våra kamrater, som mena, att det enskilda initiativet bör lämnas plats vid sidan af det kollektiva, och under intet förhållande bör det ske blott för att tillfredsställa de borgerliga partiernas kraf på hvad de kalla heder, ty vår ärliga mening som proletärer är ju den, att hvad öfverklassen stulit af oss skola vi ha tillbaka.

Alltså gäller det vid sådana här och liknande tillfällen för oss proletärer att icke låta oss skrämmas öfver till de borgerliga för att med dem bekämpa yttringar i klasskampen, som vi själfva måste i princip godkänna, om vi värkligen äro öfvertygetsetrogna socialister.

Det ligger i sakens natur, att vi arbetare icke ha att vänta hedersomnämmande af öfverklassen om vi uppträda fullt konsekvent i klasskampen, utan tvärtom, att hela vår rörelse blir föremål för misstänkliggörande bland alla dem, som icke känna den, såsom något dåligt. Hvarje tillfälle begagnas i detta syfte, så ock med postrånet i Staffanstorp.

Men i stället för att gå så långt i undfallenhet att våra grundidéer rent af förnekas anse vi det bättre, att tydligt markera dem, men att också blotta halten af våra motståndares skrifverier, att reducera dem till deras rätta värde.

Såsom något särskilt fult framhålles, att en del af de röfvade medlen skulle användas till inköp af vapen och ammunition af den socialistiska ungdomsklubben i Malmö. Vi för vår del ha alls icke samma syn på saken, ty vi förstå sannerligen icke hvarför inte vi arbetare också skulle skaffa oss vapen. Öfverklassen beväpnar sig hvarje år med nya kanoner, kulsprutor m. m. till skydd mot den inre fienden, arbetarne, hvadan vi icke inse hvaruti det fula skulle bestå om hvarenda arbetare, icke allena de som stå med i den socialistiska ungdomsrörelsen, beväpnade sig till skydd mot sina fiender, öfverklassarna. Men en beväpnad arbetareklass fruktar öfverklassen och därför gäller det för dess press att i god tid få ut den meningen, att det är något dåligt af arbetarna att beväpna sig.

”En ungsocialistisk bragd” och dylika rubriker ha varit synliga öfver den här postrånshistorien, men tänker då ingen på hur löjligt sådant är? Hvarför heter det icke t. ex. statskyrkomedlems bragd? Skall en förbrytare nödvändigt vara af samhällsbevarande uppfattning, kanske proportionalist för att erkännas vara en riktig bof? M han är ungsocialist, då är han ingen vanlig förbrytare, utan en politisk sådan. Saken är allt för genomskinlig, man vill söka insinuera att den socialistiska ungdomsrörelsens taktik är att gå till väga som här skett. Det är väl nog att endast på det bestämdaste bestrida att något beslut i den riktningen aldrig fattats inom vår rörelse. Icke håller behöfva vi anse det så komprometterande för oss att vår agitationsfond var påtänkt att få en välbehöflig förstärkning, ty det vittnar ju enbart om att de voro sympatiskt stämda mot vår rörelse och ansåg att den borde uppmuntras. Det är väl ingen skam för oss. Vi förmoda att det icke sagts något särskilt, om han ämnat skänka samma belopp till inre missionen, K. F. U. M. eller dylikt.

Vi tro emellertid icke att detta den borgerliga pressens tendensskrifveri mot oss skall åstadkomma den effekt som åsyftats, att arbetarne upphöra att förbanna detta samhälle och i stället bli samhällsbevarande allesamman.

Ha öfverklasstidningarna med sitt tjut trott sig kunna skrämja oss till att baxna, därför att postrånarna påstått sig hylla de ungsocialistiska tankesätten, så ha de totalt misstagit sig, ty vår uppfattning om att vi värkligen lefva i ett tjufsamhälle är för starkt rotad och vårt hat mot detsamma för lidelsefullt för att vi skulle det minsta reflektera på att, äfven om vi icke alls för egen del äro roade af att delta i postrån och dylikt, spela upp oss till försvarare af detta samhälles inträssen gentemot någon eller några af dem, som på grund af meningslikhet förklara sig vara kamrat med oss.

C. S-r.

Det rätta kampsinnet.

Carl Schröder

Nya Folkviljan 51, 20 april 1907

I klasskampens bränningar hota faror af mångahanda slag, icke minst den att ryckas med af den allmänna meningsströmmen och gå i kvaf med sin åskådning i de kapitalistiska hvirflarna därute långt från land.

Det gäller därför för alla dem, som vilja stå med i striden och som tänka socialistiskt, att aldrig förlora känningen med den fasta grund på hvilken de ställt sig, aldrig se sig tillbaka i striden, aldrig glömma att det är hatet till den bestående samhällsordningen som en gång dref dem ut, att inte får förmå dem att uppge kampen eller det minsta falla undan, utan alltid hänsynslöst måtta slag på slag mot det förbannade samhälle, i hvilket vi lefva.

Så skulle det vara, men tyvärr visar det sig, när den samhällsbevarande indignationsstormen med sitt tidningstjut rör upp människohafvet till en enda rytande massa, att många af våra kamrater blekna och genom sin räddhåga bringa förvirring bland dem, som vid sådana tillfällen hade ännu mer anledning än vanligt att hålla samman för att med än större skärpa gissla orättfärdigheten och sia om en bättre tid.

Dylikt är en kraftförlust i klasskampen, hvilken förlust vi alla må beklaga men också söka förekomma, som sker bäst genom att skapa fram det rätta kampsinnet. En mer djupgående insikt om det berättigade i arbetarnes kraf på att komma ut ur det nuvarande samhällseländet skall säkert värksamt bidra till ernåendet däraf.

Det rätta kampsinnet, som höfvas hvarje proletär och som bör vara hans stolthet, är att med glatt mod, då alla hälvetets makter synas sammansvärja sig, likvisst våga att mot sina förtryckare, de kanaljerna, slunga ut en vild förbannelse, som likt en blix korsar rymden och lyser upp, om så än endast för en sekund, men som betyder hopp åt mångtusenden om att efter kulan dag kommer sol.

Sådana kamrater vika aldrig undan, icke ens en millimeter.

C. S-r.

”Klart besked!”

Albert Jensen

Nya Folkviljan 51, 20 april 1907

Den socialistiska ungdomsrörelsen har skaffat sig ett veckoorgan för att kunna tillbakaslå de ohemula angrepp, som ständigt riktas mot rörelsen, synnerligast från socialdemokratin. Om ”Folkviljan” någonsin haft en uppgift i detta afseende, så föreligger denna just nu, med anledning av postrånet och partipressens lumpna uppträdande. Det borde vara tidningens uppgift att ”visa hem” alla beskyllningar som vill liera ungdomsrörelsen med denna kriminella förbrytelse. När jag därför i sista tidningen såg rubriken ”Klart besked i postrånshistorien” så väntade jag naturligtvis att i artikeln finna en liten smula förnuftigt resonemang och ett tillbakaslående af de idiotiska beskyllningarna. I det stället bjöds halfannan spalt dumheter.

Minst af allt gör artikeln skäl för rubriken ”Klart besked”, ty – med förlof sagt – virrigare sammelsurium har jag icke på mången god dag läst.

Hr C. S-r. säger först att artikeln icke afser ett försvar för rånet och dock är hela artikeln ett direkt försvar för detsamma.

I artikeln talas om att postrånarna upphäft den privata äganderätten och med den argumenteringen söker förf. advocera fram ett principiellt gillande af dådet. Värre idioti har jag aldrig hört. Privatäganderätten har icke ett ögonblick blifvit upphäft. Rånarna flyttade endast en viss pänningssumma öfver i sin privata ägo.

Det är mer än oförskämt att, som artikelförf. Gjort, söka inblanda detta som en fas i den målmedvetna klasskampen, och hvad som är än värre och vittnar om en bottenlös okunnighet om socialismen och den socialistiska ungdomsrörelsen är, att sammanblanda detta då med ”våra grundidéer”, med socialismens grundidéer.

Jag vill antaga att det endast är begreppsförvirring som dikterat denna artikel. Jag vill icke och kan icke tro annat. Och dock kan jag icke frigöra mig från den uppfattningen att denna artikel skrivits på ett sådant sätt och i sådan anda, att den skadar vår rörelse långt mer än själfva dådet, hvilket vore lätt att visa från sig.

Den socialistiska ungdomsrörelsen får icke indragas i denna affär. Hvarken principiellt eller taktiskt kan den protegera ett dåd af rent kriminell art, som absolut icke har det ringaste med socialismen att skaffa, hvarken teoretiskt eller praktiskt och ”Folkviljan” borde verkligen vara till något annat än afstjäpningsplats för virriga dumheter. Det är ett brottsligt förräderi mot våra idéer och mot vår rörelse, att låta så mycket som skuggan af misstanken om vår solidaritet med dådet falla öfver densamma.

Jag vill icke yttra mig om dådet, som sådant. Det är en produkt af samhällsförhållandena och kan allra minst kastas på ungdomsrörelsen, men hvad jag på det bestämdaste vill protestera emot, såsom en skändlighet är att C. S-r med en själftagen förmyndarrätt i ungsocialismens namn gör denna till sympatisör med denna gärning. Det är nedrigt!

Inskränkande mig till denna protest för i dag å egna och många kamraters vägnar, ber jag att få återkomma. Stockholm d. 15. 4. 07.

Albert Jensen.

Tryckeristyrelsen

Trots den starka indignation som präglar ofvanstående artikel ha vi icke bragts det minsta ur fattningen, och detta väl närmast beroende på att vi funnit den för litet sakligt vägande.

Vi ha ärligen kollationerat igenom tankegången i vår artikel, men sannerligen att vi på någon enda punkt finna oss föranlåtna att taga tillbaka och vi tro icke håller att de, som äro öfvertygelsetrogna socialister och ej låtit sig för starkt påvärkas af öfverklassens och en del socialdemokratiska tidningars tjut, skola annat än finna tankegången i vår artikel fullt befogad.

Vi ha sagt ifrån att postrån, rånmord eller dylikt icke är den taktik vi anse bör användas för att vinna en socialistisk samhällsordning, men däraf följer väl ingalunda att vi, som hylla friheten äfven åt andra, skulle racka ner dem som vilja gå fram på ett sådant sätt, detta så mycket mindre som det gällde det af oss så hatade klassamhället, hvars kapitalistinträsen icke det minsta inträsserar oss att främja.

Det är oförskämt att göra detta dåd till en fas i klasskampen, skrifer hr Jensen, men vi fråga, med hvad rätt gör hr Jensen utan vidare detta dåd till en enbart kriminell förbrytelse? Det synes som om föröfvarne själfva ville att deras handling skulle förstås som ett uttryck för deras åskådning. Om så är fallet, då är det ju ärligt af oss utomstående att helt fräckt förklara att så icke är förhållandet. Deras ord gäller i sådant fall, men icke vårt.

Då därtill kommer att den borgerliga pressen angriper oss just med deras förklaring som utgångspunkt, måtte det väl vara bra mycket mer förnuftigt att bemöta saken som om dådet värkligen vore ett uttryck i klasskampen hällre än att förneka detta med så liten eller rättare ingen utsikt till framgång som hr Jensen tyckes mena att vi skulle gjort. Att sålunda gifva värkligt svar på tal, icke slingra oss undan utan gå rakt på saken, det kallar hr Jensen oförskämt af oss.

Det där talet om att vi skulle med vår artikel skadat ungdomsrörelsen har likhet med de ledandes inom socialdemokratiska partiet sätt att jämt och ständigt, så fort det är något som icke passar dem, dra till med att det skadar arbetarerörelsen. Sådant tal ha vi skrattat åt, därför borde icke vi ungsocialister hemfalla åt samma manér, utan komma ihåg, att vår rörelse icke bör byggas på tillfälliga stämningar, som kunna både till och frånföra rörelsen medlemmar, utan på en djupgående insikt om våra idéer, som icke ger sig därför att det blir ett litet skall.

Vi bry oss icke om att taga illa upp alla hr Jensens mindre smickrande omdömen och glåpord, i det vi taga dem som uttryck för nervositet och därför öfverse med desamma, men vi anse oss böra tillbakavisa hans tal om att det skulle vara en "skändlighet", "nedrigt", af C. S-r att "med själftagen förmyndarrätt i ungdomsrörelsens namn göra denna rörelse till sympatisör med postrånet", ty detta har icke skett, utan existerar blott i hr Jensens och kanske i en del andras inbillning, och hvad den artikeln vidkommer, som hr Jensen så klandrar, kan upplysas, att om densamma var denna tidnings styrelse enhällig innan den publicerades och står styrelsen solidarisk med densamma äfven nu, fastän den icke passar hr Jensen, hvadan alltså talet om själftagen förmyndarrätt bör åtskilligt reduceras.

Vi ha i bästa mening efter måttet af vårt förstånd sökt intaga en ärlig ståndpunkt i postrånshistorien och hr Jensen antagligen likaså. Båda meningarna ha nu kommit fram, men det har varit hr Jensen ensam förbehållet att nog intolerant stämpla den motsatta uppfattningen som ett brottsligt förräderi mot våra idéer, en taktik som vi för vår del bestämt afböja att begagna oss af i diskussion om den socialistiska ungdomsrörelsens angelägenheter.

Redaktionen och Styrelsen för Tryckeriföreningen Södra Sverige u.p.a.

Att störta detta samhälle

Carl Schröder

därom har hittills såväl högern som yttersta vänstern inom arbetarerörelsen varit full enig, men hädanefter tyckas vi få börja räkna med en utbrytning åt höger, som helt synes ställa sig utanför detta, som varit ett gemensamt mål för alla inom densamma.

I Nya samhället för den 11 d:s har dess redaktör, hr I. A. Davidsson, skrivit en polemisk artikel med anledning af uttalanden om postrånshistorien, som gjorts af den konservativa Sundsvallsposten, och i hvilken han yttrar sig så här:

”Orsaken till detta brott ligger i bristfällig samhällshygien. Det svenska samhället, liksom förrästen alla samhällen, som äro lyckliggjorda med ett kapitalistiskt produktionssystem och däraf följande andligt och ekonomiskt proletariat, är sjukt. ”Det är något ruttet i den danska staten”, säger i Hamlet den ene dödgrävaren, och samma ord kunna äfven tillämpas på den svenska staten i vår tid. Det har det hemska dådet i Skåne alltför tydligt visat. Det gäller därför för våra maktägande att i tid se till, att samhället ej måtte taga någon skada. ”Caveant consules, ne caplat detrimenti res publica”, sade redan den gamle romaren.”

Vi ha gjort kursiveringen. ”Att samhället ej må taga någon skada”, kan man uttala sig på mer samhällsbevarande sätt? Och dyligt ges ut för att vara socialdemokrati! Vi ha alltid haft för oss att arbetarnes kamp skulle gå ut på, alls icke att skydda och bevara detta samhälle, utan tvärtom att rasera det till grunden, att slå det i grus och spillror, att störta tjufsamhället.

Det är icke riktigt vackert af hr Davidsson att så där indirekt uttala klander emot så många hedersmän i första och andra kammaren, hvilka genom Åkarps- och Staafflagar hittills gjort hvad de kunnat i den åsyftade riktningen och hvilka nu som bäst hålla på med nya lagar mot fackföreningsrörelsen. Det skulle emellertid vara treffligt höra hvilka åtgärder socialdemokraten Davidsson anser att de maktägande böra vidtaga för att samhället ej må taga någon skada.

Vi begripa sannerligen inte hvad hr Davidsson menar med sitt samhällsbevarande skriferi, men kanske det finnes förborgat i det om bildningsskryt vittnande tilltaget att rabbla latin i en arbetaretidning, utan att ens meddela en öfversättning däraf.

Nog veta vi, att Hr Davidsson tillhör dem bland arbetarerörelsen som har den mjukaste rygg mot öfverklassen, vi erinra oss hans inlaga till k. m:t med anledning af en befordringshistoria, hvori han var starkt inträddad, och i hvilken han upprepade gånger använde uttrycket ”underdånigst”, men att gå så långt att rent af uppmana de maktägande att i tid se till, att samhället ej må taga någon skada, det hade vi icke ens väntat af honom.

C. S-r.

Våra Ungsocialistätare

Erhard Griph

Postrånaren Fors och hans hjälpbröder ha gifvit den uppösta Soc.-Dem. anledning att återigen racka ner på oss ungsocialister och vår rörelse, hvilket ej är något ovanligt från det hållet.

Jag ämnar ej på minsta sätt taga försvar för Fors och hans gelikar, oafsett han är ungsocialist eller ej – jag uttalar mitt djupaste förakt samt önskar honom sitt välförtjänta straff – men kan ej tiga då man läser följande i vår "pigförnäma" Soc. -Dem.:

"Det blir icke den socialdemokratiska pressen, som får några bekymmer, men väl torde de båda fiendeorganen till vår åskådning och vår taktik, "Brand" och "Nya Folkviljan", komma i förlägenhet huruvida de skola söka ursäkta eller söka skaka ifrån sig en Fors och hans kamrater, sedan han ertappats med att ha gjort allvar af anspelningarna om hur man rätteligen bör behandla "tjufsamhället"."

Det är beklagligt, att inte Soc.-Dem. tog och racka ner på Fors och hans kolleger för en så barbarisk förbrytelse som att öfverfalla en fattig lönslaf, som arbetar för sitt eget lifs uppehälle. Denna förbrytelse är en struntsak, tycker visst soc.-dem. Nej, nu kunna vi komma åt de där ungsocialisterna och deras rörelse, det skall bli en njutning att få komma i tillfälle att kasta glåpord på element, som ej gillar våra fuffens, som vi påfvar begagna oss af bakom ryggen på den dumma arbetareklassen, som vi åtminstone hittills har lyckats hålla bakom ljuset.

Hvad det nu angår "Brand" och "Nya Folkviljan", så tror jag, att jag kan taga mig friheten och tala om, att dessa organ ej ha något att skaffa med denne Fors och hans medbrottslingar, och ej håller vi ungsocialister och vår rörelse.

Om det nu skulle vara så, att Fors vore medlem i någon af våra klubbar, så föreskrifver ej våra stadgar att den, som skall ingå i våra klubbar, behöfver några borgensmän, som ansvara för att ej denne kommer att begå någon förbrytelse, och inte tror jag att vår högvälborne hr Branting och hans soc.-demokratiska parti har åtagit sig ansvaret för sina lättrogna socialdemokrater.

Jag tror det vore bättre att hr Branting sågo till sig och sitt parti i stället för att lägga sig till allt för mycket i andras affärer, som klarar sig sådana där herrar förutan.

Om nu hr Branting och hans Soc.-Dem. ville sluta att äta på ungsocialisterna och i stället följde sitt eget program, åtminstone där det heter att man skall värka för nykterhetsrörelsen, men den punkten bryter Soc.-Dem. mot dagligen genom sina brännvinsannonser och hr B. själf, senast i Malmö då han var där och skulle hålla föredrag, men hade väl antagligen fått för mycket af "Göteborgssystemet", så han på tribunen gaf lektion att himla med ögonen och spela biljard med vattenglas, så att det gick i krasch.

Goda exempel!

Erhard Griph.

Postrånet och anti-socialisterna.

Vici.

Man har nu upptäckt och häktat föröfvarne af postrånet på Simrishamnsbanan, och det har man grundligt fått reda på af högerfärgade tidningar. Man har fått reda på att den ene heter Axel Fors, född 1880 i Gudmuntorp, den andre att han heter Friberg likaledes född 1880. Reflektioner af allehanda slag ha haglat ner öfver en, och hälst då sådana, som rört dessa mäns förhållande till socialisterna. Med stora, feta bokstäfver har det stått, att Fors erhållit så och så många röster till än det ena än det andra inom socialisternas krets. Revolverar och dynamit skulle unghinkarna få för 800 kr., och därmed skulle banker och andra inrättningar plundras. Fors och Friberg äro martyrer i socialisternas tjänst, och skulden tillskrifves agitatorerna, det är deras lömska spel och eldröda tal, som varit driffjädern.

Men det är en sak som fridens apostlar glömt att taga med i räkningen. Fors och Friberg ha tjänat kronan båda, den ene vid Kungl. Vendes artilleriregemente, den andre vid Kungl. Sveas artilleriregemente i fyra långa år. Kan man inte draga några slutsatser af detta faktum. Det är ju i Kronans kläder man lär sig så många goda saker – alla goda egenskaper uppammas, såsom lydnad mot konung och fosterland, själförsakelse, gudsfrukta och sedlighet. Eller är det kanske icke så?

Herrarne, som fordra 52 millioner kronor om året i skatt till lantförsvarets underhåll, ställer väl om, att de som skula utbildas till landets modiga försvarare, om än af låg grad, få en god skola, som ger dem tillfälle efter taget afsked blifva rättskaffens och hederliga medborgare. Härav svarar man naturligtvis utan en blinkning ett högtidligt ja. Där finnes ju så många tillfällen inom en kasern att utbilda sitt eget goda jag. Sålunda finnes bibliotek, där man kan få lära alla sorters uppbyggliga saker om fosterlandskärlek och tapperhet, man kan i ett kasärnbibliotek vidare få penna, bläck, papper och kuvert för att kunna skriva hem till kära anhöriga o. s. v. Regementspastorn talar hvarje söndag lag och evangelium till soldaterna, hvarje afton och morgon hålles korum, då bön och salmsång förekommer. Vid särskilda tillfällen kunna de till och med få höra ett föredrag, som vanligtvis skildrar något tappert och modigt utfört i fosterlandets tjänst. Så nog har man sört för deras andliga utbildning. Och likväl har något sådant oerhört inträffat, som att två karlar, hvilka ”tjänat” i fyra hela år, ha kunnat råna. Huru förklara detta?

Är det deras omkring tvååriga vistelse bland arbetare, unghinkar eller deras fyra à femåriga tillvaro bland krigsmän, fosterlandsförsvarare, som invärkat på deras anliga tillstånd? Det har sagts, att sinnet är mest mottagligt för intryck vid unga år, och att tiden spelar en stor roll förnekar ingen. Jag frågar ingen: Hvems är skulden? Det är ju en själfklar sak, att den individuella läggningen hos en person också kan spela in härvidlag.

Hinke Bergegren och hr Schröder i Helsingborg hafva fått sin beskärda del af moralpredikan, som serverats af en viss liberal tidning, fast hvad hr Bergegren beträffar, har han fått nog af förut och sitter för närvarande på Ystads kronohäkte, hvilket ju icke är att afundas honom.

Alltnog, högertidningar, när ni göra era långa och djupgående reflektioner om postrånet och socialistlärarna, glömmen då icke att med stora och feta bokstäfver sätta att missdådarna tagit värfning vid 20 års ålder vid Kungl. Regementen och där tjänat i fyra kalenderår, likaväl som I skrifven om de många tusen röster en af dem fick när han skulle representera en del arbetare.

Vici.

”Klart besked!”

Albert Jensen

Nya Folkviljan 52, 27 april 1907

Mitt förra inlägg var för ”litet sakligt vägande”, säger hr S-r. Det är sannt. Men det afsåg också endast att vara en protest. Här följer det sakliga.

Men först ett par anmärkningar.

Låt mig först säga ifrån, att jag alldeles icke ämnar upphäfvä mig till moralisk domare öfver dådet som sådant. Det kunna de göra som därtill ha lust.

Hr S-r söker insinuera att jag påvärkats ”af öfverklassens och en del socialdemokratiska tidningars tjut” och för den skull fegt fallit undan. Jag har stått i rörelsen så pass mycket längre och offrat så pass mycket mera för ungsocialismens idéer än hr Schröder, utan hänsyn till alla angrepp och allt tjut, att den gemenskapen torde falla på sin egen dumhet.

Så till saken!

Jag vidhåller allt hvad jag i förra inlägget yttrade. Ej ett ord tar jag tillbaka.

Hr S-r förnekar att han sökt göra ungdomsrörelsen till sympatisör med postrånet. Sannt är, att det är synnerligen svårt att få ut en helgjuten mening ur det virriga sammelsurium som serverades i första artikeln. Den liknar bibeln i så måtto att den är full af själfmotsägelser. Men alla de jag talat med, som läst ifrågavarande kompott, har ständigt haft den uppfattningen, att denna var ett direkt försvar för dådet. Och då Folkviljan alltid talar i ungsocialismens namn, så kan jag icke finna annat än, att hela artikeln är ett försök till att göra ungdomsrörelsen till sympatisör. Ty hvad är eljest meningen med exempelvis följande passus i artikeln:

”Alltså gäller det vid sådana här och liknande tillfällen (postrån o. d. A. J-n.) för oss proletärer att icke låta oss skrämmas öfver till de borgerliga för att bekämpa yttringar i klasskampen som vi själfva i princip måste godkänna om vi verkligt äro öfvertygelsetrogna socialister” (!!).

Är månne icke detta ett direkt försök till att göra ungdomsrörelsen till sympatisör med postrån o. d. Hur skall det då skrivas för att göras tydligare?

Ni ljuger hr S-r när Ni söker göra detta dåd till en fas i klasskampen och än mer när Ni påstår att en ”öfvertygelsetrogen socialist” måste i ”princip godkänna” en sådan handling. Ni ljuger antingen af okunnighet om socialismen, hvilket jag har grundad anledning antaga, eller också ljuger Ni af andra motiv.

Detta dåd kan icke stämpas som annat än en kriminell förbrytelse, aldrig som en handling med socialrevolutionära motiv. Ty en öfvertygelsetrogen och målmedveten ungsocialist skulle aldrig, för en lumpen pännings skull, trampa en intet ont anande proletärs personliga rätt under fötterna, rätten att lefva. Och äfven om man förutsätter det omöjliga att personen ifråga verkligt begått dådet med idéella syften, som bakgrund, så skulle den dock icke, om han varit ungsocialist, kunna begå en sådan gemen nedrighet, att han satte en hel rörelse i sticket, att han sökte skydd bak den revolutionära socialismens skylt, utan en sådan person hade tagit saken på sig som person, utan att söka kompromettera en enda annan människa, långt mindre en hel rörelse.

Vidare visar väl Fors föregående, som det sätt hvarpå pänningmedlen användes, tillräckligt tydligt, att det var rent personliga motiv till dådet. Och detta gjorde dådet till en uteslutande kriminell förbrytelse. Dådet är således ingen fas i klasskampen och kan aldrig bli det.

Följden af att protegera detta dåd skall bli, att så snart något subjekt begår någonting liknande kommer det alltid att heta: ”ungsocialisterna åter framme!” Och vidare blir följden att såväl den borgerliga som partipressens anfall få ett visst sken af berättigande. Men det är att hoppas att klubbarna litet öfverallt säga ifrån sin mening i denna sak och därigenom kasta ifrån sig den Schröderska blamagen.

Jag vidhåller att det oförskämt att inblanda de socialistiska idéerna med detta dåd. Ingalunda har detta med socialismens idéer att skaffa hvarken direkt eller indirekt, hvarken medvetet eller omedvetet, hvarken teoretiskt eller praktiskt.

Hr Schröder! I alla rimlighetens namn: framför skäl och bevis för dådets sammanhang med socialismen, så som ni påstår!

Talet om privatäganderättens upphäfvande genom detta dåd blottar allt för öppet begreppsförvirringens bottenlösa djup. Privatäganderätten upphäfvdes aldrig ett ögonblick och kan icke upphävas privat-partiellt, utan endast samhälleligt.

Och hvad har dylika handlingar att göra med våra grundidéer? Svara härpå, om ni vill anses som förnuftig varelse. Socialist är ni i hvarje fall icke. Därför är tankeoredan för stor.

”Vi få icke racka ner dem, som vilja gå fram på ett sådant sätt”, säger hr S-r och fortsätter: ”detta så mycket mera som det gällde det af oss så hatade klassamhället”.

Jag vill icke döma i dådet. Jag har endast vänt mig mot ”Folkviljans” uppträdande i denna sak. Men på hvad sätt har dådet skadat klassamhället eller undergrävt dess bestånd?

Vi få icke lof att drifva satsen om den personliga friheten in absurdum. En människas rätt att handla fritt upphör där hennes handling kränker andras lika så stora rätt och frihet. Konsekvensen af det Schröderska resonemanget skulle bli, att om några virriga hjärnor skulle falla på den idéen, att hr Schröder vore ett hinder för socialismens utbredande och för den skull Norberg ihjälknackade hr S-r, så skulle vi icke ”racka ner” på dessa individer, enär de gjorde sin gärning för att – enligt deras tro – komma åt klassamhället. Konsekvenserna leda ut till det ohållbara.

Hr S-r skrattar åt möjligheten att ”Folkviljans” hållning skulle kunna skada ungdomsrörelsen. Ja, jag tviflar icke alls! Ni skulle nog skratta i alla väder.

Om de borgerliga taga ytterliga afstånd från oss, det rör oss icke. De äro i alla fall våra klassfiender. Men helt annat ställer sig saken, när arbetarna själfva vända sig ifrån vår rörelse, ty utan arbetarnas förtroende vinna vi aldrig mark för våra idéer.

Här ha vi en stor klass af proletärer, nämligen postbetjäntskåren, hvilka vi också skulle söka vinna för socialismens idéer och på hvilkas bistånd en framtida klasskamp också kan vara ganska beroende. Så går en individ under socialrevolutionär mask och söker skjuta ihjäl en af dessa klasskamrater och sedan kommer en arbetarnes tidning – fortfarande under socialrevolutionär mask – och försvarar detta dåd principiellt.

Kan det då gifvas ett mera direkt sätt att få en hel arbetarehär på halsen och därmed hela arbetareklassen som naturligtvis måste ställa sig solidarisk med denna kår, både ur samhörighetssynpunkt och ur den synpunkten att ingen arbetare vet när det nästa gång behagar ett subjekt att under skyddande socialrevolutionär mask skicka honom till evigheten under förklaring af att det var klassamhället det gällde. Alltid fanns det ju hr Schröder, som för konsekvensens skull kunde försvara dådet.

Men allt detta skrattar naturligtvis Schröder åt!

Är det då mera försvarligt när man skjuter ner en människa för att komma åt pengar till privat bruk, än när någon stjälar som arbetsgifvare?

Jo, enligt Schröderförnuft. Eljest icke.

Det värkar för enormt löjligt när hr Schröder söker skydd för sin orimliga advokatyr hos de socialistiska idéerna och blottar okunnigheten om dessa. Som socialist protesterar jag mot att socialismens namn användes till att draga försoningstablåer kring ett vanligt mordförsök. Det är att draga idéerna i smutsen och om hr S-r hade haft något litet inträse af att hålla idéernas fana högt, så skulle han aldrig dragit den i blodstinkande dypölar.

Hr S-r kan icke frånträda tankegången i den första artikeln. Jag betviflar icke! Ty det finns ingen genomgående tankegång, det finns endast genomgående begreppsförvirring.

Tidaholm den 21-4-07.

Albert Jensen.

Tryckeristyrelsen:

Det tyckes ha gått hr Jensen spårlöst förbi, att det är styrelsen för denna tidning som står enhälligt bakom den ifrågavarande artikeln, ty på annat sätt är det svårt att förstå den ilsket personliga ton, som hr Jensen använder, för så vitt icke syftet med hans inlägg kanske mindre gäller saken än hr Schröder personligen. Huru som helst härmed, tillåta vi oss påpeka det oriktiga i att hr Jensen, trots att det i förra numret meddelades att styrelsen var enhällig om artikeln innan den publicerades och fortfarande stod solidarisk med densamma, ställer enbart en person inom styrelsen till ansvar för artikeln, ett tillvägagångssätt som icke tilltalat styrelsens öfriga medlemmar, hvilka icke känt det minsta behof af att placeras bakom hr Schröders rygg, utan ämnar stå för hvad de sagt. Hvad hr Jensen skrifer mot hr Schröder anser styrelsen lika mycket gälla den, hvadan följande svar lämnas i styrelsens namn.

Hr Jensen påstår, att vi i artikeln sökt göra ungdomsrörelsen till sympatisör med postrån och dylikt, men kan icke angifva något direkt uttalande som ger stöd härför, utan säger han att det framgår indirekt af sammanhanget. Mot denna hans uppfattning citera vi som bevis för raka motsatsen följande ut artikeln:

”En ungsocialistisk bragd” och dylika rubriker ha varit synliga öfver den här postrånshistorien, men tänker då ingen på hur löjligt sådant är?

Saken är allt för genomskinlig, man vill söka insinuera att den socialistiska ungdomsrörelsens taktik är att gå tillväga som här skett. Det är väl nog att endast på det bestämdaste bestrida att något beslut i den riktningen aldrig har fattats inom vår rörelse.

Kunna dessa direkta och tydliga uttalanden uppfattas som uttryck för att vilja göra den socialistiska ungdomsrörelsen till sympatisör till postrånet? Således står emot hr Jensens mening, att det indirekt framgår af sammanhanget, ofvanstående direkta uttalanden, som bestämt tillbakavisa hvarje tanke på att göra ungdomsrörelsen ansvarig för postrånet. Hvar och en som vill döma rättvist måtte väl inse att i bevisvärde äga de direkta uttalandena ett mångdubbelt större betydelse än omtvistliga indirekta. Vi anse oss sålunda ha ådagalagt att hr Jensen har orätt i sitt påstående, att vi gjort ungdomsrörelsen till sympatisör med postrånet

Det synes oss ha varit bättre om hr Jensen sökt i Sveriges press ge tillkänna, att det endast och allenast är Brand, som är det socialistiska ungdomsförbundets erkända organ och att vår tidning endast tagit sig friheten att sympatisera med den socialistiska ungdomsrörelsen, men som saknar all betydelse när det gäller ge uttryck för hvad som är riktig ungsocialism, utan därav lämnar enbart Brand besked. Och så till sist uppmana alla att läsa Brands nästa n:r, så få de fullt och riktigt och verkligt klart besked på hvad standpunkt den socialistiska ungdomsrörelsen intager till postrånshistorien. Det hade varit enkelt, praktiskt och riktigt, men då hade förstås den ljungande protesten blifvit öfverflödig.

Men utöfver detta, att hr Jensen vill söka göra troligt, att vi gjort den socialistiska ungdomsrörelsen till sympatisör med själfva stölden, går han än längre, han påstår att vi uttalat ett principiellt gillande af icke allenast våldet mot postiljon Almén utan mord i allmänhet d. v. s. då sådant begås under ”socialrevolutionär mask”, och menar att äfven med dessa tankar ha vi gjort ungdomsrörelsen till sympatisör med.

Vi bestrida detta hr Jensens påstående med följande citat ur artikeln:

--- utom att beklaga det lidande, som postiljon Almén förorsakades ---

Hur kan detta betyda att vi gilla våld mot person? Brukar man då beklaga offrets lidande? Citatet visar ju tydligt att hr Jensen, medvetet eller omedvetet, förvrider, utläser annan mening ur artikeln än hvad den själf ger anledning till, ja detta ända därhän att hans påstående om hvad artikeln innehåller råkar i öppen konflikt med däri tydligt uttalade meningar.

Hr Jensen beskyller oss för att vara begreppsforvirrade, att hvad vi skrivit är sammelsurium, att vår okunighet om socialism är bottenlös, att vi icke äro några socialister, att vi dragit idéernas fana i smutsen, i blod-

stinkande dypölar, att vi ljuga, att vi äro gemena m. m., men vi svara därpå helt blygsamt och undrande, att en sådan herre, som tar munnen så full, läser så dåligt innantill.

Men kanske den goda viljan saknas!

Styrelsen

för Tryckeriföreningen Södra Sverige

u. p. a.

Det Anarkistiska Biblioteket

Carl Schröder, Albert Jensen, Albert Jensen, Erhard Griph, Vici, m.fl.
Debatt i Nya Folkviljan om postrånet i Staffanstorp 1907
1907

<http://soversiva.wordpress.com/2014/09/15/debatt-i-nya-folkviljan-om-postranet-i-staffanstorp-1907/>

sv.theanarchistlibrary.org